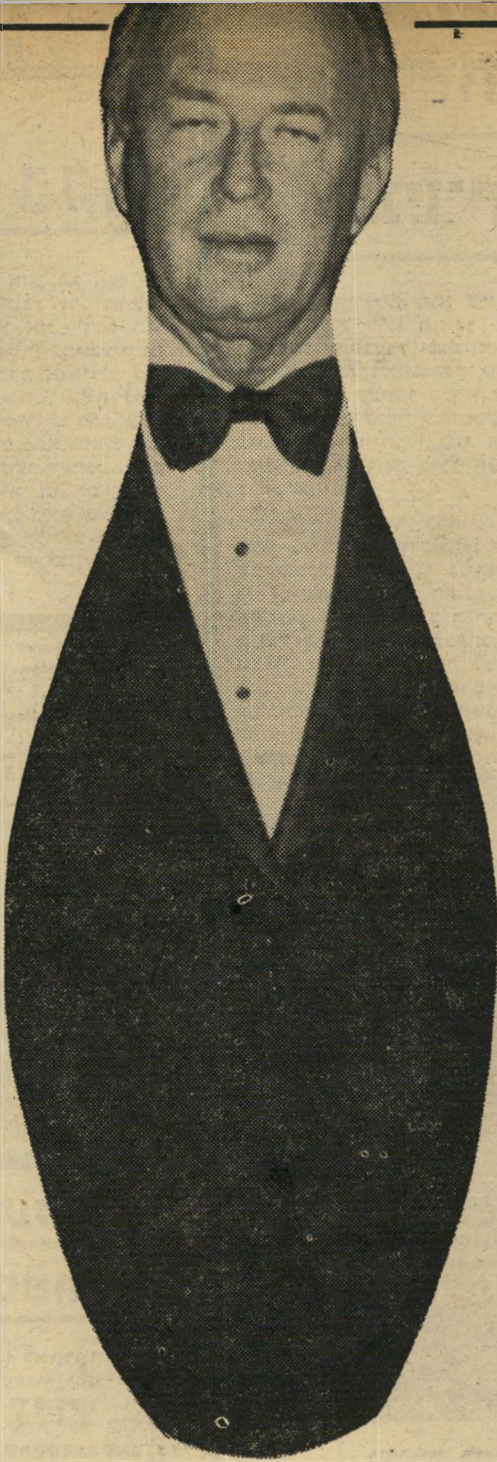

משה דייגן
משבר בתוך המיפלגה

יצחק רבין
טראומה בירושה

אכא רבין

זהות במטרה, מחלוקת ביעד

אויב לאורך קווי הפסקת האש. עד למילי-
חמת ששת הימים הייתה הזוהר כוחות מצ-
ריים לתוך סיני מאלצת את ישראל לגייס
מילואים בקנה מידה ניכר. עתה, אין צו-
רן בגיוס כזה כל עוד קו ההגנה של יש-
ראל מוצב לאורכה של תעלת סואץ.
● נתמנעה יכולתן של המדינות הער-
ביות לתאם את פעולותיהן המדיניות או
הצבאיות.
● עד היום לא הצליחו מדינות ערב
להפוך את הנפט לגורם פוליטי רציני בי-
מאבקן נגד ישראל.

● התמורה ביחסים הבינמצמתיים
מצמצמת בשיעור רב — איננו רוצה לו-
חך מחסות — את הסכנה שבעייה איו-
רת כבעיית המיזרח-התיכון תיהפך למין
קד העלול לגרום את המעצמות הגדולות
למעורבות צבאית ישירה וכתוצאה מכך
לעימות ביניהן.

● אפשרות של חידוש האש קיימת,
אך כוחה הצבאי של ישראל יספיק לה
למנוע מהצד שכנגד השגת יעד צבאי
כלשהו והמציאות המדינית הבינ-מצמתי-
תית אינה מעודדת חידוש האש.
● אם רבין אמר דברים כאלה ערב המל-
חמה, טוענים מתנגדיו, איזה יתרון יש לו
על משה דייגן או אבא אבן בהערכות
המדיניות והצבאיות שלו?
חזרת שניה. האש המאיימת על רבין

נותיו אלה של אבן, מתחילים עתה להת-
ייחס אליהן יותר ברצינות.

מצד שני אין כל סיכוי שהמטרה המ-
שותפת לאבן ולדיין תלכד אותם בחזית
לשתף פעולה עם גורמים מחוץ למיפלגת
העבודה, כמו הליכוד וצעירי המפד"ל. דיין
הולך לקראת אפשרות כזאת. אבן לא
יעשה זאת. משום כך, כל הלחישות בדבר
מזימה הנרקמת בחשאי, שמטרתה ליצור
קואליציה של דיין-אבן-פרס, שתדיח
את רבין ואלון, אינה אלא רכילות פולי-
טית. חסרת בסיס.

לעומת זאת עשוי אבן לפתוח בחזית
שניה נגד רבין. ככל הנראה תתחיל הי-
מלחמה הגלויה בתוך מוסדות מיפלגת
העבודה. אחרי פירסום דו"ח ועדת אגר-
נט עשוי דיין להופיע במוסדות המיפלגה,
להצטרף לוועדה המדינית שלה ולנסות
ליצור משבר פנימי על רקע "הכניעה של
ממשלת-רבין לתכתיבים אמריקאים". בי-
צורה זו יחייב את חבריו להטיב רפ"י
להתבטא בגלוי ולהתייצב מאחוריו. פרס
ויעקובי לא יוכלו להתנער ממנו ואז עלול
הדבר להוביל לידי משבר ממשלתי. שי-
חייב הקמת ממשלה חדשה. פרס מקווה,
כי בקונסטלציה כזאת יוכל הוא להגיע
לתפקיד ראש-הממשלה, שכן דיין לא יעז
לתבוע תפקיד זה לעצמו.

לקראת עימות כזה מנסה אבן לגבש
כוח נגדי, בתקווה שחטיבת מפא"י וספיר
בראשה יתייצבו לצידו. לרבין חסר עורף
מיפלגתו. הוא נתון בצבת בין יגאל אלון
וישראל גלילי ואינו מצליח ליצור לעצמו
מעמד עצמאי. על רקע המשבר הכלכלי
החמור שממשלתו של רבין אינה מסוגלת
להתמודד עמו, הוא להיווצר מצב בו
תוכלנה סיסמאות כמו "לא משועבדי קי-
סינגר", "לא לפחד מוועידת ז'נבה", או
"חיתוך בבשר החי להצלת כלכלת המדי-
נה", ללכד מחנה שיתמוך בהדחת רבין
ואלון.

הכל תלוי כמובן בעמדות שישקטו הן
גולדה מאיר והן פנחס ספיר. גולדה נשארה
עדיין אישיות סמכותית במיפלגה. די בכך
שתפליט פעם מישפט בנוסח "כנראה ש-
טיעניו בצעיר הזה..." כדי שניבוייה לרבין
יסתיים. פנחס ספיר עשוי גם הוא להחליט
בנסיבות מסוימות שמוטב שבתפקיד ראש-
הממשלה יכהן אדם שיהיה נתון יותר לי-
השפעתו מאשר רבין.

מה שברור הוא שעסקיני מפא"י ההיס-
טורית יעדיפו לתמוך בהנהגה שצמחה מ-
תוכם במקום במנהיג שהוצנח לתוכם. בי-
קרב רבים מהם, שתמכו בבחירתו של רבין
כיורשה של גולדה, קיימת הרגשה שבידי
רבין הופקר רק פיקדון זמני — עד ליום
בירורי ועדת אגרנט — שבמוקדם או ב-
מאוחר יהיה צורך לקחת אותו ממנו, אפילו
אם הדבר יביא לקרע.

אבל קרע מעין זה לא יסתמך אלא בעוד
כארבעה חודשים, כאשר כל תכסיסי ההת-
המקות של רבין ואלון לא יועילו עוד
והממשלה תצטרך להתניעב מול הכתיב
אמריקאי ברור: לסגת מבערי ההרים
בסיני ומשדות-הנפט של אבירודוס כדי
למנוע מלחמה חדשה.

לעם בישראל מצפה לפיכך תקופה בה
יתווספו המאבקים הפוליטיים הפנימיים
לצרות הכלכליות ולסכנות המדיניות והי-
בטחוניות.

להכריע בדבר מועמד המיפלגה לראשות-
הממשלה במקומה של גולדה מאיר, כאשר
דובר עדיין שגם אבא אבן יציג את מוע-
דותו לתפקיד. נצרך מעין הסכם ג'נטל-
מני בין פרס לאבן. על פי הסכם זה אם
היה אבן זוכה בבכורה, הוא היה משתף
את שמעון כממשלתו כמיספר 2, ואם פרס
היה זוכה בתפקיד, הוא היה נוטל עמו
את אבא כמיספר 2. אלא שאבן נסוג ב-
רגע האחרון וההסכם התבטל מעצמו.

מטרה משותפת. עתה היה זה פרס
שניסה לגבש ככיוון של חידוש הברית.
פרס ואבן מאוחדים בביקורתם על הקו
שנוקטים רבין ואלון במדיניות-החוץ, כל
אחד מטעמו שלו. אבן שותף היקפית לי-
ביקורתו של פרס. המשקפת את דעת משה
דיין. אם כי הוא לא מזדהה עמה בפר-
טים. הגם שהוא בעל השקפות יוניות. הוא
מתנגד לנסיגה בסיני, ממערי ההרים ומ-
אבירודוס. בטענה כי ויתור כזה ישמיט
מידי ישראל בעתיד כל קלפי מיקוח בי-
מאזומתן על שלום.

לאבן מצד אחד ולדיין ותומכיו יש
מטרה משותפת: להדיח את רבין ואלון.
אולם היעדים הספייים שלהם שונים. גיי-
שונים שנערכו לאחרונה אצל אבן במט-
רה לנטרל מהחתימה נגד רבין שיהיה
כי אין לו סיכוי שישתלב במערך שילי-
טוני שבראשו עומד רבין. יש לו פרטני-
זיות מוגדרות: להגיע למצב בו לא תהיה
למיפלגתו העבודה ברירה אחת מאשר
לבחור בו כראש-הממשלה. הימנה אנשים
שלעגו וגיחכו עד ליזמן האחרון לגבי כוור

לוחכת גם מכיוון אחר. עד לתקופה האחר-
ונה זילזל רבין בגלוי באבא אבן ובסכ-
נה שהוא עלול להיות לגביו. אולם מאז
חזר אבן לישראל, ג'נטל-מני לרבין, כי החז-
תירה של אבא אבן תחתיו מסוכנת לא
פחות מזו של משה דיין.

אבן לא מסתיר את כוונותיו ואינו מס-
ווה אותן כמו משה דיין. במאמר שפרסם
השבוע בהארץ טען אבן מפורשות: "החב-
רה הישראלית לא תתאושש בלי שהנהגתה
תגדיר בצורה מרתקת מיגוון רחב ומטועף
של אתגרים ויעדים. חסרה לה לישראל
בימים אלה תחושת העתיד... כיוון שהגיוון
קיומה וביטחונה של ישראל אינו מובן
מאליו ונראה לעין לאלתר, הרבה מאוד
תלוי במאמצי הנהגתה להביע באוזניה
חיות שיש עמה השראה ותיקוה." היה
ברור כי לדעת אבן אין הנהגה הנוכחית
מסוגלת לעשות זאת ועל כן יש להחליפה.

בחודש האחרון, מאז חזר לארץ, פועל
אבן בצורה יסודית ושיטתית. הוא נפגש
עד כה, בסרומים שונים, עם קרובי האלף
איש מאנשי מיפלגת העבודה, מכל החו-
רים. הוא התחיל לעשות גלים והגלים
החלו לעורר תשומת-לב כלפיו. אפילו פני-
חס ספיר החל מתעניין בכוונותיו ותוכני
גיותיו של אבן.

היה זה רק טבעי שיריביו של רבין
מהצד השני, הניצי, יגששו בכיוון של
כריתת ברית עם אבן כנגד רבין. לברית
כזאת הונחו כבר יסודות בעבר. ערב את
דיון במרכז מיפלגת העבודה, שנקרא